

Brüsszel, 2023.2.8.
COM(2023) 61 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Az Európai Unió katasztrófavédelmi rezilienciacéljai: Közös fellépés a jövőbeli
vészhelyzetek kezelése érdekében**

I. Az Európai Unió változó kockázati környezetben: felkészülés az ismeretlenre

Az EU-nak számos egyidejű kihívással és fenyegetéssel kell szembenéznie, amelyek közül néhány egészen a közelmúltig elképzelhetetlennek tűnt volna. Ezeket a kihívásokat előre kell jeleznie és azokra az eddiginél jobban fel kell készülnie. Oroszország **Ukrajna elleni agressziós háborúja** megrázta a kontinenst, és megmutatja felelősségünket abban, hogy meg kell erősíteni a polgári veszélyhelyzetekre való felkészültséget a többszörös, mind ember okozta, mind a természeti fenyegetésekkel szemben az egyre kevésbé nyugodt globális biztonsági viszonyok között. A nukleáris kockázatok megjelenése, az energiaellátás, a közlekedés és az élelmiszer-ellátás zavarai, az orvosi ellátás megszakadása, az egészségügyi infrastruktúrák megsemmisülése, valamint az Európán belüli tömeges migrációs mozgások rávilágítanak a társadalmunk alapját képező alapvető szolgáltatások fenntartásának fontosságára.

Miközben a keleti határainkon háború folyik, az EU továbbra is foglalkozik a **Covid19-világjárvány** következményeivel. A Covid19 megjelenése előtt több európai ország nemzeti kockázatelemzésében a világjárványok a legfontosabb azonosított kockázatok között szerepeltek. A kockázatok azonosítása azonban nem eredményezett olyan konkrét veszélyhelyzeti tervezést és katasztrófamegelőzési erőfeszítéseket, amelyek jobban védhették volna polgárainkat. E tanulság alapján az EU megerősítette az uniós közegészség-védelmi keretet, mindenekelőtt az európai egészségügyi unió révén.

Miközben ezek a válságok számos feledatot rónak ránk, az **éghajlatváltozás** súlyos hatása egyre nyilvánvalóbb mindennapi életünkben, és tovább súlyosbítja Európa válságokkal szembeni kiszolgáltatottságát¹. Európában a hőmérséklet az elmúlt 30 évben a globális átlag több mint kétszeresével nőtt, így a világ összes kontinense közül itt a legnagyobb a növekedés². Ez a felmelegedési tendencia súlyos következményekkel jár. 2022-ben az **aszály** az EU területének közel kétharmadát érintette³, csökkentette a folyók vízmennyiségét, a víztározókban lévő víz és a felszín alatti vizek mennyiségét, és hatással volt az egészségügyre, az energiaügyre, a vízellátásra, a közlekedésre és a mezőgazdasági termelésre. A **hőhullámok** komoly veszélyt jelentenek az életre és az emberek egészségére nézve. Az ismétlődő, elhúzódó aszályos időszakok Unió-szerte egyre növelik a **kontrollálatlan vegetációtüzek** földrajzi kiterjedését, gyakoriságát és intenzitását. A 2022. évi tűzszезон volt a második legrosszabb tűzszезon az EU-ban, és az elmúlt 15 évben az átlagosan felégett terület nagysága 250 %-kal nőtt⁴. A 2021 júliusában több európai országot sújtó pusztító **árvizek** ugyanilyen határozottan emlékeztetnek arra, hogy a szélsőséges időjárási események életet követelnek, kárt okoznak az otthonokban, és jelentős gazdasági veszteségeket eredményeznek. A szennyezés, az erdőirtás és más emberi tevékenységek által okozott **környezetkárosodás** fokozza az ökoszisztémák sebezhetőségét és az éghajlatváltozás hatásait. A tagállamok több mint fele szerint a **földrengések** jelentős kockázatot jelentenek. A szélsőséges időjárás súlyosbítja Európa előregedő infrastruktúrájának szeizmikus sebezhetőségét, beleértve a közlekedési infrastruktúrát, a kórházakat, a tűzoltó állomásokat, valamint az energiatermelési és -elosztó létesítményeket.

¹ The State of the Climate in Europe report (Az éghajlat európai helyzetéről szóló jelentés), Meteorológiai Világszervezet, 2022.

² Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Global and European temperatures* (Globális és európai hőmérsékletek), 2022, <https://www.eea.europa.eu/ims/global-and-european-temperatures>

³ JRC, *Drought in Europe (Aszály Európában)*, 2022. augusztus, https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf

⁴ Azóta, hogy 2006-ban megkezdődött a tüzek uniós szintű műholdas nyilvántartásba vétele.

A katasztrófákat követően a **polgári védelem**⁵ az érintett lakosság mentőöve. Az uniós polgári védelmi mechanizmus (a továbbiakban: uniós mechanizmus)⁶ révén az EU minden szinten fokozza veszélyhelyzeti felkészültségét. Amikor egy válság meghaladja egyetlen ország képességeit, az uniós mechanizmus biztosítja Európa kollektív válaszlépéseinek operatív gerincét mind az Unión belül (beleértve az EU legkülső régióit is), mind az Unión kívül. 2020 és 2022 között az uniós mechanizmust több mint 320 alkalommal aktiválták⁷, ebből több mint 100 alkalommal a tagállamok. Ez az előző 10 év átlagának ötszöröse.

Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben az uniós mechanizmus életmentő segítséget nyújtott a létrehozása óta legnagyobb és legösszetettebb uniós polgári védelmi művelet során. Több mint 80 000 tonna természetbeni támogatást juttatott el Ukrajnának és a szomszédos országoknak, mintegy 500 millió EUR értékben.

A rescEU keretében biztosított generátorok szállítása Ukrajnába
© Departamentul pentru Situații de Urgență, 2022

A Covid19-világjárvány korai szakaszában az uniós mechanizmus biztosította az első rescEU⁸ stratégiai egészségügyi készletfelhalmozást, amely Európa-szerte több ezer élet megmentéséhez járult hozzá. A világjárvány idején több mint 100 000, külföldön rekedt

⁵ A polgári védelem a kormányzati hatóságok égíse alatt nyújtott sürgősségi segélyből áll az Európában és világszerte bekövetkező katasztrófákra való felkészülés során vagy közvetlen e katasztrófákat követően.

⁶ Az uniós polgári védelmi mechanizmusban 27 tagállam és 8 harmadik ország (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia, Izland, Montenegró, Norvégia, Szerbia és Törökország) vesz részt. 2022-ben Ukrajna és Moldova hivatalosan kérte, hogy részt vehessen az uniós mechanizmusban.

⁷Habár az Ukrajnából érkező, a háborúhoz kapcsolódó kérelmek csupán egyetlen aktiválásként jelennek meg a 2022-es számadatokban, a valóságban több mint 120 aktualizált segítségnyújtás iránti kérelem érkezett ezzel összefüggésben.

⁸ Az európai polgári védelem és humanitárius segítségnyújtási műveletek, *rescEU tájékoztató* (angol nyelven), https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/resceu_en

uniós polgár hazaszállítását tette lehetővé, és az uniós oltóanyag-stratégiával összhangban 40 millió oltóanyagadag szétosztását segítette elő világszerte 49 országban.

Az uniós mechanizmus által biztosított kollektív európai szolidaritás lehetővé tette a 2022 nyarán bekövetkezett jelentős kontrollálatlan vegetációtüzekre való határozott reagálást: a mechanizmus keretében 38 uniós tűzoltási művelethez biztosítottak repülőgépeket és helikoptereket, továbbá közel 400 tűzoltó és 100 jármű mozgósítására került sor uniós zászló alatt, hogy életet mentsenek, és megakadályozzák az európai erdők égését.

Az uniós mechanizmus több mint két évtizede a tagállami erőfeszítéseket is támogatja és kiegészíti a katasztrófák megelőzése és a katasztrófavédelmi felkészültség területén. A változó kockázati környezetre való tekintettel ezeket az erőfeszítéseket fokozni kell. A hatékony megelőzésnek és felkészültségnek előrettekintő, a polgári védelmi rendszeren túlmutató, a társadalom és a gazdaság különböző területeire kiterjedő forgatókönyveken kell alapulnia, amelyek kulturális örökségünkkel is foglalkoznak. Az EU-t érintő kockázatok összetettsége és egymástól való függése rámutat arra, milyen fontos azonosítani a kritikus ágazatokban fennálló sebezhetőségeket, előre jelezni a veszélyeket és fenyegetéseket, illetve megerősíteni a közös fellépést a **katasztrófák hatékonyabb megelőzése és az azokra való jobb felkészültség** érdekében.

II. Öt uniós katasztrófavédelmi rezilienciacél az EU általános rezilienciájának megerősítése érdekében

A többszörös és egyidejű, nemzeti határokon átnyúló kockázatok konvergenciája **minden szinten szemléletváltást** tesz szükségessé. A katasztrófakockázatok nemzeti azonosítása és tervezése gyorsan eléri határait, amikor a fenyegetések, sebezhetőségek és kölcsönös függőségek határokon átnyúlóan és Európa-szerte jelentkeznek. Az ágazatspecifikus intézkedések elismerése mellett a megelőzésnek és a felkészültségnek is ennek megfelelően kell alkalmazkodnia, és több ágazatra kiterjedővé, többretegűvé és páneurópai szintűvé kell válnia.

Ezért az uniós mechanizmus létrehozásáról szóló jogi keretben⁹ előírtaknak megfelelően az EU és a tagállamok együttesen öt **katasztrófavédelmi rezilienciacélt** határoztak meg, amelyek azokra a területekre vonatkoznak, ahol a legnagyobb szükség van Európa katasztrófákkal és válságokkal szembeni rezilienciájának megerősítésére. Ezek a célok közös alapként szolgálnak a több országot érintő, határokon áterjedő hatások kiváltására alkalmas katasztrófákra vonatkozó megelőzési és felkészültségi intézkedések támogatásához. Ezeket a célokat az e közleményt kísérő bizottsági **ajánlás**¹⁰ tartalmazza. Az egyedi célkitűzéseket magukban foglaló célok közös menetrendet határoznak meg, hogy megerősítsék az EU kollektív képességét a jövőbeli katasztrófák hatásaival szembeni ellenállás, valamint a polgárok, a megélhetés és a környezet védelme tekintetében.

Az öt cél a következő:

1. *előrejelzés* – a kockázatértékelés, az előrejelzés és a katasztrófakockázat-kezelési tervezés javítása;

⁹ Az 1313/2013/EU határozat 6. cikkének (5) bekezdése.

¹⁰A Bizottság ajánlása az Európai Unió katasztrófavédelmi rezilienciacéljairól, C(2023)400.

2. *felkészülés* – a lakosság kockázati tudatosságának és felkészültségének növelése;
3. *riasztás* – a korai előrejelzés hatékonyabbá tétele;
4. *reagálás* – az uniós mechanizmus reagálási képességének javítása;
5. *biztonság* – szilárd polgári védelmi rendszer biztosítása

1. ábra: A célok megerősítik a katasztrófamegelőzési-felkészültségi-reagálási ciklust

Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok megerősítik az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a reziliencia az uniós szakpolitikai döntéshozatal új iránytűjévé váljon¹¹. A **Bizottság stratégiai előrejelzési programja** és az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok azt a közös célkitűzést követik, hogy a rezilienciát kell az uniós szakpolitikai döntéshozatal középpontjába helyezni. A program és a rezilienciacélok is a jövőbe tekintenek, hogy

¹¹ A Bizottság kidolgozta a reziliencia-eredménytáblát, hogy átfogó értékelést nyújtson az EU és tagállamai rezilienciájáról. Az eredménytábla mutatói négy dimenziót ölelnek fel: társadalmi és gazdasági, zöld, digitális és geopolitikai. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report/resilience-dashboards_hu

információkkal szolgáljanak a jelenlegi döntésekhez, felhasználva a kutatásokat, a forгатókönyveket, a tendenciák elemzését és egyéb eszközöket Európa rezilienciájának növelése érdekében. Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok ezért támogatni fogják a Bizottság stratégiai előrejelzési programjának végrehajtását azáltal, hogy a vészhelyzet-kezelési előrejelzési megközelítést konkrét intézkedésekké alakítják át. Bár az elsődleges felelősség a tagállamoké, a döntéshozatal és a társadalom minden rétegét be kell vonni a rezilienciával kapcsolatos intézkedések támogatásába.

A társadalmi reziliencia számos szereplő polgári védelemmel való együttműködésétől függ. Néhány esetben – például terrorizmus, háború és más szándékos fenyegetések esetében – a megelőzési és felkészültségi intézkedések az egyes tagállamok tágabb vészhelyzet-kezelési rendszerének feladatai közé tartoznak. E rendszer a biztonsági erőket és a katonaságot is magában foglalja. Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok – miközben továbbra is kifejezetten a polgári védelem területére vonatkoznak – számos területen kiegészítik és megerősítik a reziliencia uniós eszköztárát.

Az olyan alapvető szolgáltatások, mint az energiaellátás, a vízellátás, az egészségügy, a közlekedés¹² és a távközlés kulcsfontosságúak az emberek jóllétének biztosításához, valamint magához a veszélyhelyzeti reagáláshoz. Ezeket a szolgáltatásokat a katasztrófák során és azt követően is biztosítani kell. Ezért a polgári védelmi hatóságokat szorosan be kell vonni azokba az erőfeszítésekbe, amelyek célja az alapvető szolgáltatások nyújtása céljából **kritikus infrastruktúrákat** üzemeltető szervezetek rezilienciájának megerősítése¹³. A felkészültségi erőfeszítések során figyelembe kell venni a **kibertámadások** egyre gyakoribb előfordulását is, ideértve az olyan veszélyhelyzeteket, amikor a kibertámadások fennakadásokat okoznak az alapvető szolgáltatásokban.

Az uniós egészségügyi unió elfogadásával és az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság (HERA) létrehozásával javult a jövőbeli világjárványokra és más, uniós szintű figyelmet igénylő **egészségügyi** veszélyekre való felkészültség. Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok hozzá fognak járulni a határokon át terjedő súlyos **egészségügyi veszélyek** fokozott azonosításához. Ez magában foglalja a felügyelet és a korai előrejelzés fokozására irányuló intézkedéseket, valamint az egészségügyi készletfelhalmozást¹⁴.

Kereskedelmi korlátozások vagy az **árúk, szolgáltatások és személyek szabad mozgását** befolyásoló bármely más válság esetén, mint például a Covid19-világjárvány idején, a

¹² Az uniós közlekedés válság idején való rezilienciájának megerősítése érdekében a Bizottság elfogadta a közlekedési vészhelyzeti tervről szóló közleményt (COM(2022) 211 final). Lásd még a katonai mobilitásra vonatkozó cselekvési tervet (2.0): https://defence-industry-space.ec.europa.eu/action-plan-military-mobility-20_en

¹³ Összhangban a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2022. december 14-i (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ((HL L 333., 2022.12.27., 164. o.), az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2022. december 14-i (EU) 2022/2555 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.), valamint a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről szóló tanácsi ajánlással (HL C 20., 2023.1.20., 1. o.).

¹⁴ Az EU egészségügyi veszélyhelyzetekre való felkészültségének áttekintését lásd itt: https://health.ec.europa.eu/publications/state-health-preparedness-report_en

javasolt egységes piaci szükséghelyzeti eszköz (SMEI)¹⁵ külön hangsúlyt fektet a katasztrófavédelmi rezilienciára. Az új eszköz biztosítaná a válság szempontjából releváns áruk és szolgáltatások rendelkezésre állását az egységes piacot érintő veszélyhelyzetekben, ezáltal a polgári védelem területén dolgozókat is támogatná.

A **rezilienciába való beruházás** olyan társadalmi, gazdasági és környezeti előnyöket szabadít fel, amelyek meghaladják a költségeket, függetlenül attól, hogy egy katasztrófa bekövetkezik-e, és ha igen, mikor. A beruházások megtérülése akkor a legmagasabb, ha „intelligens” megelőzési elemeket is magukban foglalnak. Az ilyen elemek közé tartoznak például a több veszélyre kiterjedő korai előrejelző rendszerek vagy a hőszigetek, erdőtüzek és áradások megelőzését célzó természet alapú megoldások (zöldtetők, tavak és vizes élőhelyek). Európában például a szélsőséges hőviszonyok korai előrejelző rendszerei életeket mentenek, és az ilyen rendszerekre elköltött minden egyes euró bizonyítottan több mint 130 EUR hasznot hoz¹⁶. Az éghajlati, környezetvédelmi és polgári védelmi közösségek közötti erősebb szinergiák elősegíthetik a jobb megelőzést, és előnyökkel járhatnak mind a lakosság, mind a bolygó számára. A katasztrófavédelmi rezilienciacélok elő fogják segíteni az ilyen szinergiákat, és hozzá fognak járulni az **európai zöld megállapodás** célkitűzéseéhez, különösen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, valamint a biológiai sokféleség védelmével és helyreállításával kapcsolatban.

A rezilienciát támogató beruházások előmozdítása érdekében a tagállamoknak fel kell használniuk az uniós finanszírozás, például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a kohéziós politikai alapok, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap, a LIFE program, a Technikai Támogatási Eszköz és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló uniós küldetés keretében rendelkezésre álló széles körű támogatást. Az uniós mechanizmus keretében technikai segítségnyújtási támogatás vehető igénybe olyan „intelligens” megelőzési beruházások megtervezéséhez, amelyek segítenek megvédeni a polgárokat a katasztrófáktól, valamint segítenek alkalmazkodni az éghajlatváltozáshoz, elkerülni a környezetkárosodást és előmozdítani a zöld átállást. Az EU-beli magánszemélyeket és vállalkozásokat veszteségek érhetik az éghajlattal kapcsolatos katasztrófák következtében. Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáról szóló párbeszéd¹⁷ azonosítja az éghajlattal kapcsolatos kockázatok fedezését – például biztosítás révén – lehetővé tevő módokat. Emellett az EU egységes osztályozási rendszere (az uniós taxonómia) elősegíti azt, hogy a magánberuházások olyan gazdasági tevékenységeket célozzanak meg, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, és e rendszer meg fogja határozni a segélyhívó szolgáltatók által végzendő katasztrófakockázat-kezelés kritériumait is.

A katasztrófavédelmi reziliencia a hatékony **válságkezeléstől** is függ. Az EU fontos szerepet játszott annak biztosításában, hogy sor kerüljön a Covid19, Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és más nagyszabású válságok és veszélyhelyzetek ágazatközi és határokon átnyúló hatásainak kezelésére. A Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) az EU operatív válságkezelési központjává vált. Ma fokozott előrejelzési és elemzési kapacitással rendelkezik, összehangolja az ágazatokat, és biztosítja a tagállamok, a harmadik országok és a magánszektor szereplőinek reagálását az igényekre. Együttműködik továbbá a

¹⁵ COM (2022) 459 final, COM (2022) 461 final, COM (2022) 462 final.

¹⁶ Világbank, *Economics for Disaster Prevention and Preparedness. Investments in Disaster Risk Management in Europe Makes Economic Sense*, 2021, <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2021/06/04/economics-for-disaster-prevention-and-preparedness-in-europe>

¹⁷ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-climate-change/climate-resilience-dialogue_en

Tanácscon belüli politikai szintű integrált válságelhárítással (IPCR), valamint az EU-n kívül fellépő biztonsági és konzuli válságok esetén az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) válságelhárítási központjával. A jövőben előforduló válságok kezelése érdekében az ERCC – a meglévő kompetenciákat tiszteletben tartva és a válságkezelésről szóló tudományos vélemény¹⁸ ajánlásaival összhangban – tovább fogja erősíteni az összes válságkezelési szereplőt összekötő hálózat központi platformjaként betöltött szerepét.

A katasztrófák rendkívüli vészhelyzeti intézkedések elfogadását tehetik szükségessé. Ezek bár legitimek, indokoltnak, időben korlátozottak és arányosnak kell lenniük. Szilárd jogi alappal kell rendelkezniük, és lehetővé kell tenniük a fékek és ellensúlyok alkalmazását a jogállamiság fenntartása érdekében.

Vészhelyzet-reagálási Koordinációs Központ, Brüsszel
© Európai Unió, 2018.

III. Unió katasztrófavédelmi rezilienciacélok

1. cél: *Előrejelzés* – a kockázatértékelés, az előrejelzés és a katasztrófakockázat-kezelési tervezés javítása

A jó döntésekhez megbízható és időszerű információkra van szükség. Az uniós mechanizmus szerinti jelenlegi megelőzési és felkészültségi intézkedéseknek az egész Unióra kiterjedő feltételezéseken kell alapulniuk, amelyeket a kapacitások és beruházások mind nemzeti, mind európai szintű rangsorolására használnak. Ez különösen a több ágazatot érintő és határokon

¹⁸Tudományos tanácsadási mechanizmus, tudományos főtanácsadók csoportja: Strategic crisis management in the EU: improving EU crisis prevention, preparedness, response and resilience, Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/517560>

átnyúló katasztrófákra és válságokra vonatkozik, amelyek egyre gyakoribbá válnak. Mind az Uniónak, mind a tagállamoknak lépést kell tartaniuk az új és a kialakulóban lévő fenyegetésekkel, és jobban meg kell érteniük azok lehetséges hatásait. A regionális megközelítés kiegészítheti a kockázatokra és a határokon átnyúló lehetséges hatásaikra vonatkozó nemzeti és európai szintű előrejelzést. Annak érdekében, hogy a jövőbeli kockázatok értékelése korai fellépést kiváltó információvá váljon, a Bizottság a **megelőző intézkedések** kidolgozása céljából tovább kívánja fejleszteni az uniós szintű **forgatókönyv-készítési** képességet, a **kockázatértékelést**, az **előrejelzési képességet** és a **kockázatkezelési tervezést**.

Kiemelt kezdeményezés: Az egész Európára kiterjedő katasztrófa-forgatókönyvek

A Bizottság 2023 végére véglegesíteni kívánja a legfontosabb olyan, határokon átnyúló és több ágazatra kiterjedő forgatókönyvek kidolgozását, amelyek az Európát fenyegető 16 fő veszéllyel és azok lehetséges lépcsőzetes hatásaival foglalkoznak, amint azt a 2. ábra mutatja. Ez a kezdeményezés javítani kívánja Európa kollektív képességét a jövőbeli válságok előrejelzésére, a megelőző intézkedések prioritizálására és a kockázatkezelési tervezés ennek megfelelő kiigazítására.

Mivel a nagyszabású katasztrófák hatása túlmutat a nemzeti határokon, a tagállamoknak teljes mértékben hozzá kell járulniuk annak biztosításához, hogy a nemzeti forgatókönyv-tervezés beépüljön az egész Európára kiterjedő katasztrófa-forgatókönyvekbe, és információkkal szolgáljon a későbbi katasztrófavédelmi felkészültséghez. 2023 után a tagállamokkal folytatott folyamatos párbeszédet követően sor kerül a forgatókönyvek szükség szerinti aktualizálására és kibővítésére.

2. ábra: 16 veszély, amelyek alapján a katasztrófa-forgatókönyvek kidolgozásra kerülnek

Földrengés	Árvíz	Hőhullám/hideghullám	Nagyobb vihar
Egészségügyi veszélyek, beleértve a világjárványokat	Cunami	Vulkánkitörés	Kontrollálatlan vegetációtűz
Áramsünet és energetikai fennakadások	Fegyveres konfliktus hatásai	Kiberbiztonsági esemény hatásai	Terrortámadás hatásai
Ipari veszélyhelyzetek	Tengerszennyezés	Nukleáris veszélyhelyzetek	A lakosság lakhelyelhagyásra kényszerítése veszélyhelyzetekben

2. cél: *Felkészülés* – a lakosság kockázati tudatosságának és felkészültségének növelése

Katasztrófa esetén az érintett területen élő embereknek tudniuk kell, hogyan lépjenek fel saját életük és vagyonuk, illetve a közösség más tagjai életének és vagyonának védelme érdekében. Mivel a katasztrófareagálásra először mindig helyi szinten kerül sor, a katasztrófák megelőzésére, valamint az azokra való felkészültségre és reagálásra vonatkozó megfelelő ismereteknek a lakosság minden rétegéhez el kell jutniuk.

Napjainkban – bár a katasztrófák kockázatai és hatásai jelentősek lehetnek – az EU lakosságának 60 %-a ismeri a régióját fenyegető kockázatokat, és jelentős eltérések figyelhetők meg a tagállamok között¹⁹. A közösség minden tagjának, beleértve a konkrét sebezhetőséggel rendelkező embereket, aktívan részt kell vennie a felkészültségi és megelőzési erőfeszítésekben, segítve a hatóságokat a kockázatok feltérképezésében, illetve a tudományos ismereteknek az adott területek mindennapi tapasztalataival való kiegészítésében. Annak biztosítása, hogy senki se maradjon le a kockázattudatosság és a katasztrófareagálási intézkedések előmozdítása során, kulcsfontosságú ahhoz, hogy minden polgár aktív szereplővé váljon egy reziliens társadalomban.

Annak érdekében, hogy az uniós polgárok tisztában legyenek a kockázatokkal és felkészüljenek rájuk, a Bizottság támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy növeljék a **kockázattudatosság általános szintjét**, javítsák a **katasztrófakockázatokra vonatkozó információkhoz való, hozzáférhető formátumú nyilvános hozzáférést**²⁰, fokozzák a **kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések elfogadását**, valamint javítsák a **kockázatmegelőzés kultúráját** az uniós lakosság körében.

Kiemelt kezdeményezés: „preparEU”: a katasztrófavédelmi rezilienciára irányuló páneurópai figyelemfelkeltő program

Annak ismerete, hogy melyek a fő kockázatok, és milyen intézkedéseket kell tenni az olyan területeken bekövetkező katasztrófák során, ahol az emberek élnek vagy ahova utaznak, segíthet életüket menteni. A tagállamoknak a Bizottság támogatásával nyilvános kommunikációs erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy a katasztrófareagálással és a katasztrófavédelmi felkészültséggel kapcsolatos tudatosság megjelenjen az uniós polgárok mindennapjaiban, előmozdítva a polgári szerepvállalást, valamint a katasztrófareagálásra és a felkészültségre irányuló önkéntes alapú kezdeményezéseket, amint azt az Európai Parlament is ösztönzi²¹.

¹⁹ Európai Unió, 511b. sz. Eurobarométer tematikus felmérés: *Uniós polgári védelem*, 2021, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2264>

²⁰ A tagállamoknak a fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény szerinti uniós és tagállami kötelezettségvállalásokkal összhangban hozzáférhető katasztrófakockázati információkat kell rendelkezésre bocsátaniuk. A Tanács határozata (2009. november 26.) a fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről (HL L 23., 2010.1.27., 35. o.).

²¹ Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az aszály, a tűzvészek és más szélsőséges időjárási jelenségek következményeiről: az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló uniós erőfeszítések fokozása (2022/2829(RSP)).

A kifejlesztendő eszközök a következőket foglalhatják magukban:

- olyan **katasztrófakockázati „ikonok” és vizuális anyagok** iskolák, nyilvános helyek (beleértve a közlekedési csomópontokat) és turisztikai csomópontok számára, amelyek biztonságos és reziliens magatartásformákat közvetítenek, és amelyek minden tagállamban, nyelven, kultúrában és a fogyatékossgal élő személyek számára is könnyen érthetők,
- „**európai kockázati atlasz**”, melynek célja az uniós polgárok ismereteinek bővítése azzal kapcsolatban, hogy megbízható tudományos bizonyítékok²² alapján melyek a fő kockázatok, eloszlata az álhíreket és a félretájékoztatást,
- „**a katasztrófavédelmi felkészültség hónapja**”, amelynek során az uniós szintű tevékenységek a tagállamok hasonló kezdeményezéseivel kapcsolódnak, hogy felhívják az emberek figyelmét a rezilienciára a háztartásokban és a mindennapi döntések során, előmozdítva a kockázattudatos magatartást, valamint a katasztrófavédelmi felkészültségi ellenőrző listákat és gyakorlatokat.

A Bizottságnak és a tagállamoknak ki kell aknázniuk a mesterséges intelligenciában, az új technológiákban, a felhasználóbarát alkalmazásokban és a kiterjesztett valóságban rejlő lehetőségeket a tudatosság, a felkészültség és a képzés támogatására.

3. cél: *Riasztás* – a korai előrejelzés hatékonyabbá tétele

A közelmúltbeli katasztrófák megmutatták, hogy a helyi lakosság időben történő figyelmeztetése továbbra is kihívást jelent. Döntő fontosságú egy olyan hatékony intézményi rendszer létrehozása, amely biztosítja a figyelmeztető üzenetek időben történő továbbítását a nemzeti, regionális és helyi szintek között. A Bizottság támogatni kívánja a tagállamokat a nemzeti korai előrejelző rendszereik gyenge pontjainak azonosításában és kezelésében. Az úgynevezett „hatásalapú előrejelzés”, azaz az olyan típusú időjárás-előrejelzési üzenetek felé való gyors elmozdulás, amely már jelzi egy súlyos időjárási esemény lehetséges hatását, szintén segítené a veszélyben lévőket abban, hogy gyorsabban cselekedjenek.

A figyelmeztető üzenetek megfogalmazásakor a tagállamoknak figyelembe kell venniük a kiszolgáltatott csoportokba tartozó személyek, a fogyatékossgal élők és a gyermekek sajátos szükségleteit. A figyelmeztető üzeneteknek elérhetőnek, világosnak és alkalmazhatónak kell lenniük, és lehetőség szerint több nyelven is közzé kell tenni őket annak biztosítása érdekében, hogy eljussanak a lakosság minden szegmenséhez, beleértve a turistákat, az idénymunkásokat és a migránsokat is. Végezetül az összetett, határokon átnyúló katasztrófák rávilágítanak arra, hogy uniós szinten széles spektrumú korai előrejelző rendszerre van szükség. A Bizottság a tagállamokkal együtt meg kívánja vizsgálni, hogy a nemzeti korai előrejelzések hogyan tehetők hozzáférhetőbbé az Unió valamennyi polgára számára, beleértve az utazókat, a turistákat és a határ menti területeken élő közösségeket az Unió egész területén.

²² Többek között az EDORA (A reziliencia és az alkalmazkodás európai aszálymegfigyelőközpontja) projekt révén 2023-ban közzéteendő aszálykockázati atlasz alapján.

Az EU-n belüli korai előrejelző rendszerek fejlesztése érdekében a Bizottság fejleszteni kívánja az **előrejelzési, észlelési és nyomonkövetési** képességet, valamint javítani kívánja a **lakossági előrejelzést** biztosító rendszereket.

Kiemelt kezdeményezés: A globális korai előrejelzés összekapcsolása az európai helyi fellépéssel

Az ERCC kifejlesztett számos automatizált európai és globális korai előrejelző és észlelő rendszert, amelyek révén nyomon követi az Unió területén belül és kívül bekövetkező eseményeket. Annak érdekében, hogy az említett rendszerekből származó előrejelzéseket és riasztásokat a felhasználókat megcélzó veszélyhelyzet-reagálási információkká alakítsák át, az uniós mechanizmus támogatja azokat az európai tudományos partnerségeket²³, amelyek a hét minden napján napi 24 órában gyors hatásvizsgálatot végeznek az észlelt vagy előre jelzett eseményekre vonatkozóan.

Annak érdekében, hogy jobban támogassa a tagállamokat a helyi eseményekre vonatkozó figyelmeztetések gyors értelmezésében, az ERCC az ilyen korai előrejelzési és elemzési képességet kibővíti a nemzeti hatóságok számára kidolgozott egyedi programmá, amely proaktív és igény szerinti korai értékelési szolgáltatást nyújt. Az ERCC ezenkívül ki fog dolgozni egy több veszélyre kiterjedő „eredménytáblát”, amely európai helyzetismeret biztosít a veszélyhelyzet-kezelők számára. Az ERCC helyzetismeretének javítása érdekében elő fogják mozdítani a más ágazati rendszerekkel és a polgári/katonai hatóságokkal való interoperabilitást és ebből kifolyólag javulni fognak az ERCC termékei²⁴.

Ahhoz, hogy az egész Európára kiterjedő korai előrejelzés valóban hatékony legyen, a tagállamokat arra ösztönözzük, hogy vizsgálják felül a korai előrejelző láncot, és gondoskodjanak arról, hogy a legfontosabb információk a megfelelő időben eljuthassanak a katasztrófáknak kitett területekre az életek és vagyontárgyak megmentése érdekében. Bár a tagállamok feladata a nemzeti korai előrejelzés, az uniós mechanizmus keretében célzott technikai támogatás bocsátható rendelkezésre, amely segíthet feltárni a korai előrejelző rendszerek hiányosságait, illetve segítheti a figyelmeztetések helyi szintű terjesztésének fokozásához szükséges kapacitásépítést.

4. cél: *Reagálás* – az uniós mechanizmus reagálási képességének javítása

Válsághelyzetben a tagállamok segélyhívó szolgálatainak készen kell állniuk arra, hogy a lakosság szükségleteinek megfelelően reagáljanak. Ha egy ország a képességét tekintve túlterhelt, az uniós reagálási eszközök és csapatok beavatkozhatnak a kritikus hiányosságok

²³ Beleértve a természeti veszélyekkel foglalkozó európai tudományos partnerséget. Lásd: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/early-warning-and-information-systems_en

²⁴ Ilyen például az EU tengeri területeire kiterjedő közös információmegosztási környezet (CISE), amely jelenleg fejlesztés alatt áll.

pótlása és a helyzet további romlásának elkerülése érdekében. A veszélyhelyzetek egyre gyakoribbak, összetettebbek, és egyre nagyobb méreteket öltenek. Ez pedig azt jelenti, hogy a Bizottságnak gyakrabban kell mozgósítania uniós kapacitásokat a rescEU stratégiai tartalékból. Ezért ez az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacél konkrét célértékeket határoz meg az EU képességének megerősítésére, hogy reagáljon az uniós mechanizmus keretében a segítségnyújtás iránti kérelmekre, és segítse a tagállamokat a jövőbeli veszélyhelyzetekre való reagálásban. A „képeséghiányról” szóló jelentések révén rendszeresen sor fog kerülni az uniós reagálási képesség iránti igények felülvizsgálatára.

A reagálási képesség típusa és száma az olyan, az 1. célnak (*Előrejelzés*) megfelelő tényeken és forgatókönyveken fog alapulni, amelyek lehetővé teszik az EU számára a kollektív minimális reagálási képesség iránti igények meghatározását. A 4. cél (*Reagálás*) meghatározza az uniós mechanizmus keretében a képességekre – többek között a szállítási és logisztikai képességekre – vonatkozó konkrét, minőségi és mennyiségi teljesítménycélok első csoportját az árvizeket, kutatási-mentési műveleteket, kontrollálatlan vegetációtüzeket, sürgősségi egészségügyi szükségleteket, valamint radiológiai és nukleáris eseményeket magukban foglaló katasztrófákra és válságokra való reagálás vonatkozásában. A tagállamokat pedig arra ösztönözzük, hogy nyújtsanak naprakész információkat a nemzeti vészhelyzeti tervükről, amelynek konkrét rendelkezéseket kell tartalmaznia az azonosított uniós szintű kockázatokra való reagálás érdekében. Ez az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacél konkrét célértékeket határoz meg annak biztosítására, hogy Európa képes legyen reagálni az uniós mechanizmus keretében érkező, segítségnyújtás iránti kérelmekre a következő veszélyhelyzetekben: **kontrollálatlan vegetációtűz, árvíz, kutatás-mentés, vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) események és egészségügy.**

Kiemelt kezdeményezés: A rescEU stratégiai tartalék növelése

A rescEU a tagállamok és közvetlen szomszédaik képességeit meghaladó, nagyszabású veszélyhelyzetekre való uniós reagálás sarokkövévé vált. Az európai erdőtüzek, a Covid19-világjárvány és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának hatása a rescEU veszélyhelyzeti kapacitásának gyors fejlesztését és mozgósítását vonta maga után a légi tűzoltás, az orvosi segítségnyújtás, a menedékhelyek, az energiaellátás és a CBRN-veszélyhelyzetekkel szembeni ellenintézkedések terén. Napjaink válságai megmutatják, milyen fontos megerősíteni ezt a stratégiai tartalékot az EU biztonságának védelme érdekében, többek között az EU veszélyhelyzeti reagálás során használt alapvető készletek tekintetében megerősítendő nyitott stratégiai autonómiájának átfogóbb kérdésével foglalkozó uniós szakpolitikák révén, hogy garantálhassuk az Unió és az uniós polgárok biztonságát. Az uniós mechanizmus keretében a Bizottság ezért tovább kívánja bővíteni a rescEU-tartalékot a tagállamokkal együtt, és rendszeresen felül kívánja vizsgálni az európai szintű összkapacitást. Például Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának és más válságoknak a következményei rámutattak arra, hogy az orvosi kapacitásból képzett stratégiai tartalék nemcsak a világjárványra adott válaszként alapvető fontosságú.

A Bizottság elnökének az Unió helyzetéről szóló, 2022. évi beszéde²⁵ nyomán a Bizottság 2023-ig meg kívánja kétszerezni a rescEU légi tűzoltó flottáját további legfeljebb 3

²⁵ Európai Bizottság, Ursula von der Leyen elnök 2022. évi beszéde az Unió helyzetéről, 2022, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/speech_22_5493

helikoptert és 12 könnyű légi járművet biztosítva az azonosított hiányosság orvoslása céljából. A fokozott megelőző intézkedésekkel és a tűzoltók előzetes kihelyezésével együtt ez várhatóan segít szembenézni az erdőtüzek következő szezonjával Európában, ideértve az Unió központi és északi részének azon területeit is, amelyek napjainkban gyakrabban vannak kitéve kontrollálatlan vegetációtüzeknek. A kontrollálatlan vegetációtüzekre való reagálási képesség várhatóan jelentősen nőni fog: a rescEU állandó flottája 2023–2026 között 9 helikopterrel, illetve 2026-tól 12 repülőgéppel bővül. A rescEU nagyobb biztonsági hálót biztosít, de a tagállamoknak is folytatniuk kell a reagálási képességükbe történő, nemzeti szintű beruházásokat a képzett személyzet és a kontrollálatlan vegetációtűz megelőzésére irányuló intézkedések terén.

5. cél: *Biztonság* – szilárd polgári védelmi rendszer biztosítása

A polgári védelmi hatóságoknak a katasztrófák során és után is működniük kell, amikor a társadalomnak a legnagyobb szüksége van rájuk. Ez a cél biztosítani kívánja, hogy az ERCC és a tagállami polgári védelmi hatóságok veszélyhelyzeti műveleti központjai mindenkor működőképesek legyenek. A meghozandó intézkedések közé tartozik az üzletmenet-folytonossági tervek és eljárások rendszeres felülvizsgálata, valamint a katasztrófákat követően levont tanulságok következetes azonosítása és figyelembevétele.

A jelenlegi kockázati környezetben a polgári védelmi hatóságok nem működhetnek elszigetelten. A Bizottság és a tagállamok egyre inkább fokozzák a határokon átnyúló és a vészhelyzet-kezelésben részt vevő számos érdekelt féllel, többek között az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplőkkel való együttműködésüket. A tagállami és uniós szintű veszélyhelyzeti műveleti központok üzletmenet-folytonosságának biztosítása érdekében a Bizottság fejleszteni kívánja **a terveket és eljárásokat**, az ágazatközi és határokon átnyúló **koordinációt, a kommunikációt** és az **információk** kezelését, valamint **a levont tanulságok** figyelembevételét.

Kiemelt kezdeményezés: A veszélyhelyzeti operatív központok stressztesztelése Európa-szerte

Egy kísérleti, páneurópai, polgári védelmi katasztrófavédelmi felkészültségi „stresszteszt” ellenőrzi a veszélyhelyzeti műveleti központok üzletmenet-folytonosságát egy szimulált, egyszerre akár több európai alrégiót is érintő áramkimaradási forgatókönyv szerint. Ennek a szimulációnak összhangban kell lennie a kritikus infrastruktúrák uniós szintű stressztesztjeivel. Valamennyi tagállamnak kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy részt vesz a polgári védelmi katasztrófavédelmi felkészültségi stressztesztben, illetve arra, hogy biztosítja az ajánlások nyomán követését. A tervek szerint 2023 folyamán megvalósuló kísérleti projekt eredményei és tanulságai beépülnek majd a jövőbeli projektekbe.

IV. Unió katasztrófavédelmi rezilienciacélok a globális reziliencia összefüggésében

A katasztrófák nem veszik figyelembe az uniós határokat. A katasztrófavédelmi reziliencia eléréséhez globális szinten is széles körű partnerségekre van szükség a döntéshozókkal és az érdekelt felekkel. Ezért alapvető fontosságú a kulcsfontosságú partnerekkel, a szomszédos országokkal és más harmadik országokkal a reziliencia terén folytatott fokozott együttműködés. A kritikus infrastruktúrát működtető szervezetek rezilienciája, valamint a hibrid fenyegetésekkel és kibertámadásokkal szembeni fellépés képessége – többek között a **NATO polgári felkészültségre vonatkozó hét alapkövetelményével**²⁶ való szinergiák előmozdítása révén – hozzá fog járulni az európai alapvető értékek megőrzéséhez. Emellett az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok kiegészítik a **biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű**²⁷ keretében tett uniós kötelezettségvállalást, amely szerint javítani kell a polgári-katonai együttműködést a polgári katasztrófaelhárítási erőfeszítések támogatása érdekében.

A regionális együttműködés előmozdíthatja az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokat mint a határokon átnyúló kockázatkezelés, a katasztrófavédelmi felkészültség és a kollektív reagálás „**uniós modelljét**” a világ más részein. Mivel az uniós mechanizmusban részt vesznek a Nyugat-Balkán és a szomszédság egyes tagállamai is, az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacéloknak referenciaponttá kell válniuk a katasztrófakockázat-kezeléssel, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással és a környezetvédelemmel kapcsolatos szakpolitikai párbeszéd irányítása és előmozdítása szempontjából. A korai előrejelző rendszerek globális kiterjesztése²⁸ és a katasztrófakockázat-finanszírozási stratégiák előmozdítása a partnerországok polgári védelmi rendszereinek megerősítésére irányuló pénzügyi és technikai segítségnyújtás mellett növelni fogja az Unió kívüli rezilienciát.

Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok az EU mint **megbízható és felelős globális szereplő** szerepét is megerősíthetik. Hozzá fognak járulni a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret prioritásaihoz és célértékeihez. A Közgyűlés 2023. május 18–19-én New Yorkban tartandó, a sendai keret féldős értékelésével foglalkozó magas szintű ülése alkalmat kínál majd a célok ismertetésére és globális szintű előmozdítására. Ezek a célok a fenntartható fejlődési célokhoz és a Párizsi Megállapodás végrehajtásához is hozzá fognak járulni.

V. Változó megközelítés – következtetések és a következő lépések

A katasztrófakockázati környezet tovább fog változni, miközben összetevőit az emberi tevékenységek, globális tendenciák és többszörös sokkhatások alakítják. Ezért **az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacéloknak dinamikusnak is kell maradniuk, rendszeres célravezetőségi vizsgálat tárgyát kell képezniük, és idővel fejlődniük kell.** E célokhoz a

²⁶ Roepke, W.-D., Thankey, H., *Resilience, the first line of defence* (Reziliencia – az első védelmi vonal), NATO Review, 2019, <https://www.nato.int/docu/review/articles/2019/02/27/resilience-the-first-line-of-defence/index.html>

²⁷ „A biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű – Egy, a polgárait, az értékeit és az érdekeit megvédő Európai Unióért, amely hozzájárul a nemzetközi béke és biztonság megvalósításához” című cselekvési terv, amelyet az Általános Ügyek Tanácsa 2022. március 21-én fogadott el (7371/22).

²⁸ Az ENSZ főtitkára által indított, a riasztási rendszerek egyetemessé tételére vonatkozó kezdeményezés célkitűzéseivel összhangban.

tagállamok részéről is jelentős folyamatos elkötelezettségre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy mozgósítsák a megerősített katasztrófamegelőzéshez és katasztrófavédelmi felkészültséghez szükséges beruházásokat. Ezért döntő fontosságú, hogy a Bizottság és a tagállamok rendszeresen közösen felülvizsgálják az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokat, és értékeljék az elért eredményeket.

2023-ban mind uniós, mind nemzeti szinten meg kell kezdeni az ajánlások gyakorlati megvalósítására irányuló munkát. Ez magában foglalja a javasolt kiemelt kezdeményezések végrehajtására irányuló konkrét lépések megtételét, valamint az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok terjesztését – a tagállamok kulcsfontosságú érdekelt feleinek bevonásával –, valamint az uniós és globális rezilienciakezdeményezésekkel való hatékony kapcsolatok kiépítését.

2024 folyamán az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokról szóló ajánlás tükrözni fogja a közelgő európai éghajlati kockázatértékelésben²⁹ szereplő új katasztrófa-forgatókönyvek és iránymutatások által szolgáltatott tényeket. Meg kell kezdeni **az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok végrehajtásának** országos szintű, **átfogó szakértői felülvizsgálatát**. Végezetül a célok megvalósítása terén elért eredmények felülvizsgálatára is sor fog kerülni a következő, 2024-ben tartandó polgári védelmi fórumon.

A reziliencia fokozására irányuló szélesebb körű erőfeszítései keretében a Bizottság támogatni kívánja a kapacitásépítést és a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztását az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok által lefedett területeken, többek között szakértői értékelések, illetve pénzügyi és technikai segítségnyújtás révén, valamint az európai és globális partnerek támogatásával. Az uniós polgári védelmi tudáshálózat³⁰ egyedüli kapcsolattartó pontként fog szolgálni, amelyen keresztül a gyakorló szakemberek, a kutatók és a civil társadalom szereplői kapcsolatba léphetnek egymással, megoszthatják ismereteiket és közösen szerepet vállalhatnak a katasztrófavédelmi rezilienciacélokkal kapcsolatban.

²⁹ https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/eu-adaptation-policy/key-eu-actions/climate_risk_assessment

³⁰ Európai Unió, *Uniós polgári védelmi tudáshálózat*, <https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/>